

فهرست مطالب

۹.....	دوره
۱۱.....	بل اول. فیزیک اصوات موسیقی
۱۱.....	توج
۱۳.....	صوت
۱۴.....	انتشار صوت
۱۴.....	سرعت صوت
۱۶.....	انعکاس صوت
۱۷.....	ویژگی‌های صوت
۱۹.....	شخصه‌های صوت موسیقی
۱۹.....	الف) شدت صوت (دینامیسم)
۲۱.....	ب) نواک (زیروبمی)
۲۴.....	ج) طنین صوت (رنگ یا شیوش)
۲۶.....	بجاد صوت
۲۶.....	تارهای مرتعش
۲۸.....	لوله‌های صوتی
۳۲.....	خود صداها
۳۵.....	بل دوم. تئوری موسیقی
۳۵.....	خط موسیقی
۳۵.....	۱. نام نت‌ها

۲. حامل.....
۳. شکل نت‌ها و ارزش زمانی آن‌ها.....
- وزن و ریتم.....
۱. وزن.....
۲. میزان‌نما.....
۳. وزن‌خوانی.....
۴. سنکوپ و ضد ضرب.....
۵. تمپو (سرعت اجرا).....
- نشانه‌های شدت‌وری و کیفیت اجرا.....
- گام‌ها و فواصل موسیقی.....
۱. گام ماژور.....
۲. گام مینور.....
- نقش درجات گام (فونکسیون).....

فصل سوم. موسیقی ایرانی

- موسیقی مناطق ایران.....
- دستگاه‌های موسیقی ایرانی.....
- فواصل موسیقی ایرانی.....
- بررسی درآمد در دستگاه‌ها و آوازهای موسیقی ایرانی.....
- نکات مهم در زمینه نسبت دستگاه‌ها با هم و ویژگی‌های خاص برخی از دستگاه‌ها.....
- ۳.....
۵. انواع گوشه‌ها در ردیف.....
۸. فرم‌های موسیقی ایرانی.....
۳. دستگاه‌ها و آوازهای موسیقی ایرانی در یک نگاه.....

فصل چهارم. سازشناسی

۵. سازهای موسیقی ایران.....
۵. الف) صدای انسان.....
۶. ب) زه صداهای مضرابی.....
۰. ج) زه صداهای کوبه‌ای.....
۱. د) زه صداهای کمانه‌ای (آرشه‌ای).....
۲. ه) هواصداهای.....
۶. و) پوست‌صداهای.....

۱۲۹.....	زهای ارکستر سمفونیک
۱۲۹.....	الف) صدای انسان
۱۳۰.....	ب) سازهای زهی
۱۳۳.....	ج) بادی‌های چوبی
۱۳۸.....	د) بادی‌های مسی (برنجی)
۱۴۱.....	ه) سازهای کوبی (ضربی)
۱۴۶.....	و) سازهای دیگر
۱۴۹.....	پنجم. تاریخ موسیقی ایران
۱۴۹.....	ش اول: پیدایش موسیقی
۱۵۰.....	نشانه‌های موسیقی در تمدن‌های کهن
۱۵۱.....	سومر
۱۵۵.....	ش دوم: موسیقی ایران در ادوار مختلف
۱۵۵.....	۱. دوره اقوام اولیه ساکن در فلات ایران
۱۵۷.....	۲. دوره مهاجرت آریایی‌ها به فلات ایران
۱۵۸.....	ان پیش از تاریخ مدون (اساطیری)
۱۵۹.....	ان تاریخ مدون
۱۵۹.....	دوره ماد (۷۰۵-۵۵۰ ق.م.)
۱۶۰.....	دوره هخامنشیان (۵۵۰-۳۳۰ ق.م.)
۱۶۴.....	دوره پارتیان (اشکانیان) (۲۵۰ ق.م. - ۲۲۶ م.)
۱۶۶.....	دوره پارسی یا ساسانی (از ۶۴۲ م. - ۲۱ ق.)
۱۷۴.....	دوران اسلامی
۲۰۹.....	ششم. تاریخ موسیقی اروپا
۲۰۹.....	موسیقی در قرون وسطا
۲۱۶.....	دوره رنسانس
۲۲۳.....	دوره باروک (۱۶۰۰-۱۷۵۰)
۲۲۹.....	دوره کلاسیک (۱۷۵۰-۱۸۲۰)
۲۳۶.....	دوره رمانتیک (۱۸۱۰-۱۹۲۰)
۲۴۵.....	موسیقی مدرن از ۱۹۰۰ به بعد
۲۴۷.....	اکسپرسیونیسم
۲۴۸.....	پریمیتیویسم

..... موسیقی سریل

..... موسیقی الکترونیک

..... نئوکلاسیسم

..... سنت گرای (ترادیسیونالیسم)

..... جاز

..... موسیقی فولکلوریک

..... موسیقی تلفیقی

..... فصل هفتم. موسیقی و سایر علوم

..... مقدمه

..... جامعه‌شناسی موسیقی

..... کارکردهای اجتماعی موسیقی

..... آشنایی با حوزه‌های مطالعاتی جامعه‌شناسی موسیقی

..... آشنایی با مطالعات مردم‌شناسی و قوم‌موسیقی‌شناسی

..... ۱. فرهنگ و تئوری

..... ۲. تشکّل‌ها و موسیقی آن‌ها

..... ۳. موسیقی قومی و قبیله‌ای

..... ۴. ملیت و موسیقی

..... ۵. زندگی دور از وطن و جهانی‌سازی

..... ۶. نژاد

..... ۷. جنسیت و ارتباطات جنسی

..... ۸. تاریخ‌نگاری نوین

..... ۹. تئوری اجرا

..... ۱۰. تئوری موسیقی و تجزیه و تحلیل

..... روان‌شناسی موسیقی

..... نمونه حوزه‌های مطالعاتی کاربردی در شاخه مطالعات روان‌شناسی موسیقی

..... روان‌شناسی اجتماعی موسیقی

..... نمونه حوزه‌های مطالعاتی در شاخه

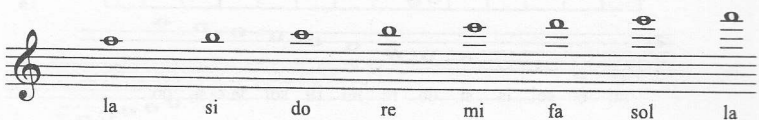
..... روان‌شناسی اجتماعی موسیقی

..... منابع

شکل زیر شیوه به نمایش درآمدن نت‌های بم‌تر را زیر پنج خط حامل با بهره‌گیری از خطوط کمکی می‌دهد:

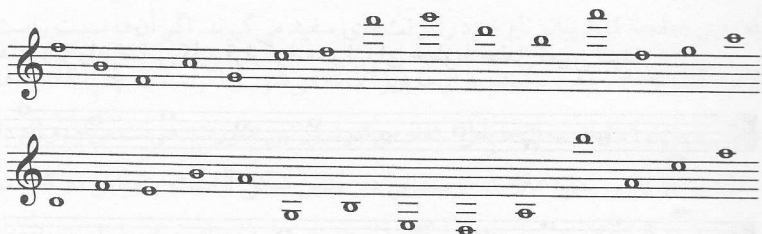
و شکل زیر شیوه به نمایش درآمدن نت‌های زیرتر را بالای پنج خط حامل با بهره‌گیری از خطوط کمکی می‌دهد:

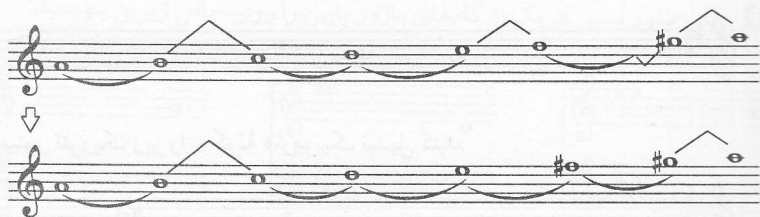
پنج خط حامل را با کلیه خطوط کمکی در شکل زیر ملاحظه کنید و براساس آن تمرین‌های یوטה را انجام دهید:

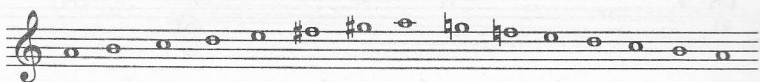
نت‌های زیر را براساس کلید قرار گرفته در ابتدای خطوط حامل تعیین کنید:

که خطوط کمکی برای گسترش امکان نت‌نویسی اصوات زیر و بم کاربرد بسیاری دارد، اما سازهایی دارند که صدایی بسیار بم‌تر از آن دارند که بتوان آن‌ها را با خطوط کمکی به نمایش درآورد. برای ویسی این سازه‌ها و همچنین برای نت‌های پایین‌تر صفحه کلید پیانو باید از کلید دیگری استفاده شود. بم (کلید «فا») که امروزه به شکل b نشان داده می‌شود، برای نت‌نویسی صداهای بم به کار می‌رود.

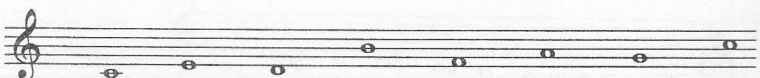
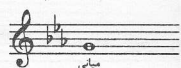

اگر الگوی به دست آمده بالا با الگوی مد ماژور مقایسه شود، می بینیم که تنها اختلاف روی یکی های آن دو (درجه سوم) به چشم می خورد و اگر در قطعه آهنگ کوتاهی درجه سوم ظاهر نشود، نمی فهمید که آهنگ مزبور در کدام مد، ماژور یا مینور است. لذا از آنجایی که تغییر درجه هفتم و کلیه حرکت های ملودی بالارونده لازم است، آهنگ سازان در حرکت های پایین رونده ملودی، تغییر یافته را به حالت طبیعی بازمی گردانند. به عبارت دیگر، به وسیله تغییر نیم پرده به بالای درجه مینور، در کلیه حرکت های ملودی که نت ها از پایین به بالا در نور دیده می شوند و بر تونیک می یابند؛ پایه بودن تونیک را تقویت می نمایند؛ لیکن همواره در حرکت های ملودیک، جهت حرکت از پایین به بالا نیست بلکه ممکن است حرکت ملودی پایین رونده باشد. در این صورت، درجه از بی افای نقش محسوس بودن ندارد و می تواند تغییر نیابد. برای این منظور مد «مینور ملودیک» یوهنیز طراحی کرده اند که بتوان در حرکت های بالارونده از محسوس بودن نت تغییر یافته درجه استفاده کرد و در وضعیت های پایین رونده از مینور طبیعی بهره جست (در این مد، درجه ششم و نت های متغیر می نامند):

بر این، «مینور ملودیک گام مینوری است که در حالات بالارونده درجه ششم و هفتمش نیم پرده به کت می کند و در وضعیت پایین رونده به حالت اولیه بازمی گردد (به صورت تئوریک درمی آیند)».

نام های ماژور پایین، نام هریک از درجات را همانند نمونه بنویسید:

میرزاخلیفه آغه غوثی

مناطق شرقی ایران به‌ویژه در افغانستان، این ساز را بیش‌تر زنان و در مراسم زنانه می‌نوازند. صوتی بسیار غنی دارد و هنگام همراهی به ملودی شکوه و عظمت فراوانی می‌دهد.

دهل‌نوازی خراسان

می‌شود و در تمامی نقاط ایران از جمله در میان ایلات قشقایی و بختیاری دیده می‌شود. این ساز تنده ریتیم پایه در اغلب رقص‌های محلی ایران به‌ویژه در مناطق خراسان و مناطق لرنشین مرکزی است.

یکی از قدیمی‌ترین سازهای کوبی ایران است که اسم آن در متون بسیار قدیم ادب پارسی دیده می‌شود. مکمل شده از دو یا چند بدنه سفالین که روی دهانه بزرگ‌تر آن پوست کشیده می‌شود و به وسیله دو تکه نواخته می‌شود. امروزه این ساز بیش‌تر در نواحی شمال کشور، ایلام، خراسان و کرمان به چشم می‌خورد.

رانی و عرب نواخته می‌شده است. ساختمان اصلی کل از یک کلاف دایره‌شکل چوبی است که بر آن کشیده می‌شود. در بسیاری از مناطق برای حصول ی صوتی، یک سری حلقه‌های فلزی در یک یا چند روی قسمت داخلی کلاف آن نسب می‌شود.

روژه ساز دف جای خود را در ارکسترهای موسیقی باز کرده است. نوعی که امروزه در ارکستر سنتی نواخته می‌شود از نوع دف گردی است که بسیار ر از دایره‌های آذری است. این ساز در نزد کردهای ران به جهت استفاده در مجالس ذکر جایگاه رفیعی

لی است که عمودی به سینه نوازنده آویخته می‌شود چوب (یکی ضخیم برای اجرای ضربات اصلی و که نازک‌تر برای ضربات تکمیلی) نواخته می‌شود. ن ساز از چوب ساخته می‌شود و بر دو طرف آن کشیده می‌شود.

از دهل همان گونه که گفته شد معمولاً با سرنا یا کرنا

شکل ۶-۶ نوازندگان مربوط به ۱۶۲۳ م. در یک اثر رنگ و روغن در روسیه
(Musicians 1623 Oil on wood 43 x 47 cm Hermitage Museum Russia)

در آمیخت. سبک ایتالیایی با در مرکز توجه قراردادن ملودی و بهره‌گیری از امکانات پیچیده سازها و نتین بیان خاص ریتمیک بازشناسی می‌شد.

سبک فرانسوی که به همت لولی^۱ در دربار لویی چهاردهم تکوین یافت، به شدت متأثر از ریتم‌های بود و سبک آلمانی به همت یوهان سباستیان باخ به اوج رسید. اساساً ترکیبی از این دو سبک بود، تفاوت که ویژگی‌های بافت چندصدایی کنتربوان نیز به آن اضافه شده بود (باروز، ۱۳۸۸: ۷۳-۷۵).

نائل اجرایی دوره باروک

نوازی روی خط ممتد باس از ارکان اصلی اجرا در دوره باروک است. نوازندگان دوره باروک، ها، آکوردها و کادانس‌ها را بداهه‌نوازانه اجرا می‌کردند.

اگرچه اولین اپراخانه‌های عمومی به سال ۱۶۳۷ در ونیز ساخته شد و برخی از تلاش‌ها نیز در این به عمل آمد تا موسیقی را در سالن‌های عمومی کنسرت به معرض نمایش عمومی بگذارند، موسیقی باس به مثابه هنری در خدمت اشراف و کلیسا باقی ماند. آهنگ‌سازان گذران خویش را تحت حمایت ب و در خدمت کلیسا به دست می‌آوردند (گاهی اتفاقی شخصی عادی طعم موسیقی کنسرت را شید).

1. Jean-Baptiste Lully